

โครงการพัฒนาลุ่มน้ำในน้ำใหญ่ (ดองดำ) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชัยภูมิ

ข้อมูล ณ วันที่ 2 ตุลาคม 2568

ความเป็นมา

วันที่ 21 มกราคม 2545 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จทอดพระเนตรพื้นที่บริเวณดอยดำ ตำบล เมืองแหง อำเภอยางชุม จังหวัดชัยภูมิ ทรงมีพระราชดำริ

“ให้จัดตั้งโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ขึ้น โดยมอบหน้าที่ให้ชาวบ้านในโครงการดูแลและปลูกฟื้นฟูพื้นที่ป่าบริเวณใกล้เคียง พร้อมทั้งเป็นยามเฝ้าระวังชายแดน”

แต่เนื่องจากดอยดำอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดังจึงเกิดข้อจำกัดด้านกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ การแก้ไขจึงต้องดำเนินการในลักษณะโครงการทดลองทางวิชาการเพื่อบำรุงรักษาอุทยานแห่งชาติ ต่อมากรมป่าไม้ได้แต่งตั้งคณะทำงานโครงการทดลองให้คนอยู่กับป่าอย่างยั่งยืนขึ้น โดยมีสำนักงานป่าไม้เขตจังหวัดชัยภูมิ เป็นหน่วยงานหลักในการรวบรวมแผนจากทุกหน่วยงาน เพื่อเสนอของบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2549 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงมีพระราชดำริ

“ขยายการเลี้ยงปลาเพิ่ม ให้ดอยดำเป็นศูนย์ปลาเทราต์ของโครงการพระราชดำริ โดยให้กรมประมง และกรมชลประทานไปปรึกษา กปร.”

“ให้หาปลาที่เลี้ยงได้ดีในที่นี้มีอากาศหนาว รับประทานอร่อย มาให้ชาวบ้าน”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง
2. เพื่อส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์น้ำไว้บริโภคในครัวเรือน
3. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และสาธิตอาชีพด้านการประมง
4. เพื่อสร้างแหล่งอาหารโปรตีนให้แก่เกษตรกรไว้บริโภค

เป้าหมาย

1. ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง จำนวน 25 ราย
- ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
2. จุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน 1 แห่ง

🐟 **งบประมาณ 236,400 บาท** 🐟

หน่วยงาน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเชียงใหม่
กองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ

ข้อค้นพบ -

ข้อเสนอแนะ -

ตัวชี้วัด

1. กิจกรรมถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง

- เชิงปริมาณ : เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการประมง จำนวน 25 ราย
- เชิงคุณภาพ : เกษตรกรมีผลผลิตเฉลี่ยสัตว์น้ำเพิ่มขึ้นร้อยละ 3

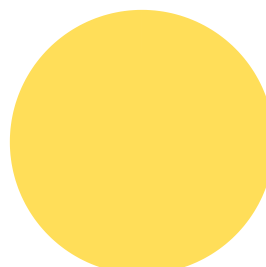
2. กิจกรรมจุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

- เชิงปริมาณ : มีจุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน 1 แห่ง
- เชิงคุณภาพ : มีข้อมูลการถอดแบบเรียนรู้ประจำจุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ผลการดำเนินงานปี 2568

กิจกรรม	หน่วย	แผน	ผล	%
1. ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านการประมง - การเลี้ยงปลาในบ่อดิน	ราย	25	25	100
2. จุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ - สาธิตการผลิตลูกพันธุ์ปลาเรนโบว์เทราต์ - สาธิตการเลี้ยงปลาเรนโบว์เทราต์ - สาธิตการเลี้ยงปลาสเตอร์เจียน	แห่ง	1	1	100

ผลการเบิกจ่ายปี 2568

100%

เบิกจ่าย
236,400 บาท

งบประมาณ (บาท)	เบิกจ่าย (บาท)	คงเหลือ (บาท)	% เบิกจ่าย
236,400	236,400	0	100

การต่อยอดขยายผลสู่ชุมชน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดเชียงใหม่ดำเนินการต่อยอดกิจกรรมจุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยแปรรูปปลาเรนโบว์เทราต์ในรูปแบบรมควัน หรือแดดเดียว และแปรรูปปลาสเตอร์เจียน หรือที่เรียกกันทั่วไป “คาเวียร์” ส่งมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ และมูลนิธิโครงการหลวง ทั้งในรูปแบบสดและแปรรูป เพื่อเป็นรายได้สนับสนุนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ เฉลี่ย 328,200 บาท/ปี และสนับสนุนมูลนิธิโครงการหลวงเฉลี่ย 1,208,680 บาท/ปี

เป็นการนำศาสตร์พระราชทาน “ทำงานแบบองค์รวม” มาประยุกต์ใช้ โดยการเลี้ยงปลาเรนโบว์เทราต์และปลาสเตอร์เจียนเป็นจุดเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ นอกจากนี้ให้ผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์แล้ว ผลผลิตยังสามารถนำมาจำหน่ายทั้งในรูปแบบสดและการแปรรูป เป็นการเพิ่มมูลค่าสัตว์น้ำ รายได้สนับสนุนมูลนิธิต่อไป

